

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2024/74/НА-СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМГИЙН БҮРЭН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗРЫН ТӨСВИЙН 2023 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН
ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Зуунмод 2024 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор Б.Одбилэг

Утас: 70272582 Цахим хаяг: odbilegb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	13
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	18
4.1 Ерөнхий зүйл	18
4.2 Материаллаг байдал.....	18
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	18
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	18
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	18
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	19
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	19
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	19
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	20
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТЭЛ	

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн Хурал
ЗГНХ	Засгийн газрын нөөц хөрөнгө
ЗДНХ	Засаг даргын нөөц хөрөнгө
МУЕА	Монгол улсын Ерөнхий аудитор

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим итгүүд: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2024.02.22 № 01/49

танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Төв аймгийн Лүн сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төв аймгийн Бүрэн сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төв аймгийн Бүрэн сумын Засаг даргын Тамгын газар нь сумынхаа эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг тогтвортой ахиулах, оновчтой бодлого, зохицуулалтаар хангах замаар сумынхаа хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх зорилго тавьж ажиллажээ. Тайлант онд орон нутгийн хөгжлийн сан болон төсвийн хөрөнгөөр 172,605.9 мянган төгрөгийн хөрөнгө бэлтгэж санхүүгийн тайланд бүрэн тусгасан байна.

Аудитын гол асуудал

Санхүүгийн тайлангийн аудитад нөлөө үзүүлэх материаллаг буруу илэрхийлэл, нөлөө бүхий эрсдэл, удирдлагын үлэмж хэмжээний шийдэл орсон асуудал буюу нөлөө бүхий ажил гүйлгээ байхгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. Тус санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй болно

G/Arkhir/Alban bichig 2024/ A4

2150.9060

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	66,673,762.40	72,331,474.30
33	АВЛАГА	200,467.30	181,228.60
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	0.00	19,761.30
335	Бусад авлага	200,467.30	161,467.30
3351	Байгууллагаас авах авлага	26,467.30	26,467.30
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	174,000.00	135,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	66,473,295.10	72,150,245.70
351	Түүхий эд материал	352,500.00	352,500.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	352,500.00	352,500.00
354	Хангамжийн материал	62,420,795.10	62,997,745.70
35410	Бичиг хэргийн материал	1,993,800.00	2,198,750.00
35420	Аж ахуйн материал	15,850,582.70	18,577,582.70
35440	Түлш, шатах тослох материал	0.20	0.80
35470	Бусад хангамжийн материал	44,576,412.20	42,221,412.20
35600	Мал амьтад	3,700,000.00	8,800,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,313,874,195.40	3,354,901,958.40
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,313,874,195.40	3,354,901,958.40
392	Биет хөрөнгө	3,152,518,624.10	3,194,996,030.00
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,213,267,198.40	3,304,855,198.40
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-452,400,245.50	-516,683,190.00
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	210,898,855.00	236,040,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-139,757,937.80	-149,397,083.00
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	97,418,326.00	101,492,358.80
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-51,184,450.50	-53,921,343.40
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	104,645,667.50	112,175,667.50
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-51,917,602.00	-60,630,690.30
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	2,000,000.00	2,000,000.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,956,950.00	-2,000,000.00
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	23,986.00	23,986.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	339,877,311.00	362,124,811.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-118,395,534.00	-141,083,685.00
393	Биет бус хөрөнгө	161,355,571.30	159,905,928.40
39301	Програм хангамж	1,713,000.00	1,713,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,488,000.00	-1,600,500.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	176,582,000.00	176,582,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-15,451,428.70	-16,788,571.60
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,380,547,957.70	3,427,233,432.70
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	425,900.00	0.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	425,900.00	0.00
413	Өглөг	425,900.00	0.00
4136	Бусад өглөг	425,900.00	0.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	425,900.00	0.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,380,122,057.70	3,427,233,432.70
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,380,122,057.70	3,427,233,432.70
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	627,926,463.80	627,926,463.80
51101	Өмч: - төрийн	627,926,463.80	627,926,463.80
512	Хуримтлагдсан үр дүн	2,470,714,595.20	2,517,825,970.20
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	2,470,714,595.20	2,470,714,595.20
51220	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	47,111,375.00
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	281,480,998.80	281,480,998.80
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3,380,547,957.70	3,427,233,432.70

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	914,250,405.70	1,015,243,365.70
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	479,198,114.00	149,588,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	479,198,114.00	149,588,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	479,198,114.00	149,588,000.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	218,120,000.00	0.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	261,078,114.00	149,588,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	435,052,291.70	865,655,365.70
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	45,571,691.70	192,326,865.70
131103	ЗГНХ,ЗДН Хөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7,560,000.00	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	20,132,200.00	192,326,865.70
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,780,000.00	0.00
131106	Төсвийн урамшуулал	16,099,491.70	0.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	389,480,600.00	673,328,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	389,480,600.00	673,328,500.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	701,073,894.00	968,131,990.70
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	608,503,370.80	812,622,361.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	543,624,486.00	768,737,906.70
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	209,397,265.40	402,639,346.40
210101	Үндсэн цалин	167,423,354.70	290,766,036.90
210102	Нэмэгдэл	33,652,020.70	98,164,660.90
210104	Урамшуулал	8,321,890.10	11,571,901.60
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0.00	2,136,747.10
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	26,903,974.20	50,552,990.70
210201	Тэтгэврийн даатгал	18,500,942.90	34,697,796.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,164,898.20	4,082,093.80
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,715,118.50	3,455,728.60
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	403,403.90	749,366.50
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,119,610.70	7,568,005.80
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	51,330,456.40	72,648,668.90
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,151,860.00	12,863,029.40
210302	Түлш, халаалт	41,166,599.40	56,203,487.50
210303	Цэвэр, бохир ус	5,011,997.00	3,582,152.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	30,969,693.00	33,293,440.00
210401	Бичиг хэрэг	3,551,740.00	2,317,790.00
210402	Тээвэр, шатахуун	23,317,953.00	27,991,380.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,200,000.00	2,030,800.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,900,000.00	953,470.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,500,000.00	988,300.00
210604	Урсгал засвар	1,500,000.00	988,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,797,500.00	5,346,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,797,500.00	5,346,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	24,262,669.70	10,783,460.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	23,357,039.70	10,034,934.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	604,800.00	320,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	0.00	64,350.00

210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	250,000.00	253,676.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	50,830.00	110,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	196,462,927.40	192,485,300.60
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	28,551,050.00	63,717,690.30
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	167,911,877.40	128,767,610.30
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	64,878,884.70	43,884,454.40
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	20,589,500.00	17,165,900.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	7,560,000.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	12,129,500.00	17,165,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	900,000.00	0.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	44,289,384.70	26,718,554.40
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	44,289,384.70	26,718,554.40
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	92,570,523.20	155,509,629.70
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	92,570,523.20	155,509,629.70
222001	Тоног төхөөрөмж	33,584,174.00	0.00
223001	Бусад хөрөнгө	58,986,349.20	155,509,629.70
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	213,176,511.70	47,111,375.00
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	863,319.90	0.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	863,319.90	0.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-863,319.90	0.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	212,313,191.90	47,111,375.00

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	652,697,291.70	865,655,365.70
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	217,242,500.00	0.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	217,242,500.00	0.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	218,120,000.00	0.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	218,120,000.00	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	435,454,791.70	865,655,365.70
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	45,974,191.70	192,326,865.70
131103	ЗГНХ, ЗДН Хөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7,560,000.00	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	20,534,700.00	192,326,865.70
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,780,000.00	0.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	389,480,600.00	673,328,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	389,480,600.00	673,328,500.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	434,577,300.50	671,494,071.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	434,577,300.50	671,494,071.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	369,398,415.80	627,609,616.60
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	209,397,265.40	402,585,672.30
210101	Үндсэн цалин	167,423,354.70	291,054,214.70
210102	Нэмэгдэл	33,652,020.70	97,922,809.00
210104	Урамшуулал	8,321,890.10	11,471,901.60
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0.00	2,136,747.10
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	26,903,974.20	50,561,455.10
210201	Тэтгэврийн даатгал	18,500,942.90	34,447,521.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,164,898.20	4,052,689.80
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,715,118.50	3,432,205.80

210204	Ажилгүйдлийн даатгал	403,403.90	810,537.30
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,119,610.70	7,818,501.20
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	50,452,956.40	72,648,668.90
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,151,860.00	12,863,029.40
210302	Түлш, халаалт	40,289,099.40	56,203,487.50
210303	Цэвэр, бохир ус	5,011,997.00	3,582,152.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	22,221,800.00	30,033,485.00
210401	Бичиг хэрэг	1,276,000.00	2,968,640.00
210402	Тээвэр, шатахуун	16,845,800.00	22,148,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,200,000.00	2,030,800.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,900,000.00	2,885,445.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,500,000.00	4,599,300.00
210604	Урсгал засвар	1,500,000.00	4,599,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,856,100.00	5,346,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,856,100.00	5,346,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	25,598,884.80	10,783,460.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	24,408,454.80	10,034,934.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	604,800.00	320,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	284,800.00	97,350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	250,000.00	243,676.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	50,830.00	87,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,467,435.00	51,051,175.30
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,467,435.00	51,051,175.30
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	65,178,884.70	43,884,454.40
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	20,889,500.00	17,165,900.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	7,560,000.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	12,129,500.00	17,165,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,200,000.00	0.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	44,289,384.70	26,718,554.40
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	44,289,384.70	26,718,554.40
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	218,119,991.20	194,161,294.70
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	218,119,991.20	194,161,294.70
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	218,119,991.20	194,161,294.70
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	218,119,991.20	194,161,294.70
222001	Тоног төхөөрөмж	51,766,311.60	0.00
223001	Бусад хөрөнгө	54,857,179.60	179,161,394.70
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	111,496,500.00	14,999,900.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Код
C01	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	627,926,463.77	281,480,998.79	2,470,714,595.18	0	3,380,122,057.74

C0 2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0	0
C0 3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	627,926,463.7 7	281,480,998.7 9	2,470,714,595.18	0	3,380,122,057.7 4
C0 4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0	0	0	0	0
C0 5	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0	0	0	0	0
C0 6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгү й олз, гарз	0	0	0	0	0
C0 7	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	0	0	0
C0 8	2022 оны 12- р сарын 31- нээрх үлдэгдэл	627,926,463.7 7	281,480,998.7 9	2,470,714,595.18	0	3,380,122,057.7 4
D0 1	2022 оны 1-р сарын 01- нээрх үлдэгдэл	627,926,463.7 7	281,480,998.7 9	2,470,714,595.18	0	3,380,122,057.7 4
D0 2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0	0
D0 3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	627,926,463.7 7	281,480,998.7 9	2,470,714,595.18	0	3,380,122,057.7 4
D0 4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0	0	0	0	0
D0 5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0	0	0	0	0
D0 6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгү й олз, гарз	0	0	0	0	0
D0 7	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0	0	0	0	0
D0 8	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	47,11,374,97	0	47,11,374,97
D0 9	2023 оны 12- р сарын 31- нээрх үлдэгдэл	627,926,463.7 7	281,480,998.7 9	2,517,825,970.15	0	3,427,233,432.7 1

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	645,017,900.00	583,125,342.18
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	645,017,900.00	583,125,342.18
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	576,354,300.00	565,959,442.18
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	384,608,300.00	381,365,187.32
210101	Үндсэн цалин	331,717,800.00	288,292,777.71
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	0.00
210104	Урамшуулал	0.00	11,471,901.60
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0.00	2,136,747.06
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	48,076,100.00	47,718,840.95
210201	Тэтгэврийн даатгал	32,691,700.00	32,643,779.82
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,846,100.00	3,840,484.91
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,076,900.00	3,072,388.37
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	769,200.00	768,096.31
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,692,200.00	7,394,091.54
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	75,414,500.00	72,648,668.91
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,967,900.00	12,863,029.41
210302	Түлш, халаалт	67,565,800.00	56,203,487.50
210304	Байрны түрээс	0.00	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	27,447,300.00	24,532,585.00
210401	Бичиг хэрэг	2,000,000.00	2,542,740.00
210402	Тээвэр, шатахуун	17,247,300.00	17,073,600.00
210404	Ном, хэвлэл	0.00	0.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	0.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0.00	0.00
210604	Урсгал засвар	4,600,000.00	4,599,300.00
210701	Гадаад албан томилолт	0.00	0.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	0.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,570,000.00	10,248,460.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	9,500,000.00	9,499,934.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	320,000.00	320,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	400,000.00	97,350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	250,000.00	243,676.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	0.00	0.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,291,700.00	19,500,000.00
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	0.00	0.00
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	0.00	0.00
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт	0.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	0.00	0.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	83,500,000.00	73,458,938.00
221001	Их засвар	0.00	0.00
222001	Тоног төхөөрөмж	15,000,000.00	14,999,900.00
232001	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих зээл	0.00	0.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	0.00	0.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	688,621,200.00	673,328,500.00
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага	0.00	0.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	25.00	25.00
620001	Удирдах ажилтан	8.00	8.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	15	15

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	25,271,835.00	52,930,174.45
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	25,271,835.00	52,930,174.45
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	17,511,835.00	52,930,174.45
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		21,220,484.97
210101	Үндсэн цалин		2,761,436.95
210102	Нэмэгдэл		18,459,048.02
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		2,842,614.15
210201	Тэтгэврийн даатгал		1,803,741.22
210202	Тэтгэмжийн даатгал		212,204.85
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал		359,817.42
210204	Ажилгүйдлийн даатгал		42,440.97
210205	Эрүүл мэндийн даатгал		424,409.69
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,166,400.00	5,500,900.00
210401	Бичиг хэрэг	1,166,400.00	425,900.00
210402	Тээвэр, шатахуун		5,075,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		535,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		535,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,345,435.00	22,831,175.33
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,345,435.00	22,831,175.33
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	7,760,000.00	0.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	7,760,000.00	0.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	7,560,000.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	200,000.00	0.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		120,702,356.66
2200	Дотоод эх үүсвэрээр		120,702,356.66
223001	Бусад хөрөнгө		120,702,356.66
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	25,271,835.00	192,326,865.66
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	25,271,835.00	192,326,865.66
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8,527,660.00	192,326,865.66
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Бүрэн сумын Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгосон санхүүгийн тайлангийн аудитаар 12,810.5 мянган төгрөгийн алдаа нийт 9,964.8 мянган төгрөгийн зөрчил илрүүлснийг дараах байдлаар шийдвэрлэлээ.

5.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар санхүүгийн үр дүнгийн тайланд элэгдлийн зардал 2,810.5 мянган төгрөг, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого 10,000.0 мянган төгрөгөөр, нийт 12,810.5 мянган төгрөгийн алдааг залрууллаа. Үүнд:

1.Илрүүлэлт: Үр дүнгийн тайланд орлого болон үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгийн дүнг 10,000.0 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан байна. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 20.2.5, “Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, 20.2.6 “Эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах;” гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга

2.Илрүүлэлт: Санхүүгийн тайлангийн бүрэлдэхүүн уялдааг тулгаж үзэхэд мөнгөн гүйлгээний тайланг 2,810.5 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан байна. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйл “Санхүүгийн тайлан ” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга

Аудитаар нийт 9,964.8 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс 9,964.8 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 1 зөрчилд албан шаардлага хүргүүлж ажиллалаа.

5.2 Төлбөрийн акт

Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчид орон нутгийн нэмэгдэл олгоно гэсэн Монгол улсын Засгийн газрын тогтоолыг зөрчиж улс төрийн албан хаагчдад орон нутгийн нэмэгдэл олгож төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан зөрчил илэрлээ

1.Илрүүлэлт: Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “Хариуцлагатай байх”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3-т “хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ”, Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн 489 дүгээр “Тогтоолд нэмэлт оруулж, тогтоолын хавсралтад нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай ” тогтоол 018 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 382 дугаар “Журам батлах тухай” тогтоол болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “нийцсэн бөгөөд зохистой байх”, “эрх ба үүрэг” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.3.8-д “Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн” бол төлбөрийн акт тогтооно гэсний дагуу шийдвэрлэв.

5.3 Албан шаардлага

1.Илрүүлэлт: Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн “Хөрөнгийн тооллого хийх тухай” А/09 тушаал гарч эд хөрөнгийн тооллого хийсэн боловч тооцоо бодож үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 70 дугаар зүйлийн 70.2.2-д "Түүхий эд, материал, түлш, сэлбэг хэрэгсэл, бэлэн бүтээгдэхүүн, бараа, сав, баглаа боодлын тооллогыг жилд 2 удаа /6 дугаар сарын 1, 12 дугаар сарын 1-ээс/", мөн хуулийн 72 дугаар зүйлийн 72.4.4-д "Комиссын хурлаар тооллогын үр дүнг хэлэлцэж, тооллогын бүртгэлийг баталгаажуулж, холбогдох акт, материалын хамт ерөнхий нягтлан бодогчид тусгай жагсаалтаар шилжүүлэн өгөх" гэсэнтэй нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн аудитын “Эрх ба үүрэг”, “Тасалбар болголт”, “Оршин байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.3.8-д “Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн” бол албан шаардлага өгнө гэсний дагуу шийдвэрлэв.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Тайлагналтай холбоотой алдаа	2	12,810.5			2	12,810.5	2	12,810.5				
Дүн	2	12,810.5			2	12,810.5	2	12,810.5				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

(мянган төгрөгөөр)

Алдааны товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
									Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Улс төрийн албан хаагчдад журам зөрчиж орон нутгийн нэмэгдэл олгосон байна	1	9,964.8	1	9,964.8								
Хөрөнгийн тооллого хийсэн боловч тооцоо бодож баталгаажуулаагүй байна.					1							
Дүн	1	9,964.8	1	9,964.8	1							

Монгол улс, Төв аймаг, Зуунмод сум
6 дугаар баг, Төрийн захиргааны 2 байр
Утас: +976 70272582, +976 70273204
И –мэйл: tuv@audit.gov.mn, Вебсайт: www.audit.mn